

CHOVEJME SE EKOLOGICKY

Odpadové hospodářství je důmyslně promyšlený systém, který preferuje využití odpadů před jeho odstraňováním. Správným tříděním a přehodnocením našich postojů k zařízením na energetické využití odpadů můžeme sami výrazně přispívat k ochraně životního prostředí.

V roce 2009 bylo energeticky využito přes 350 tisíc tun komunálních odpadů, přičemž z tohoto množství bylo vyrobeno okolo 18 tis. MWh elektřiny a téměř 2,3 mil. GJ tepla. Vyrobená elektřina by dokázala pokrýt roční potřebu zhruba 50 000 domácností a vyrobené teplo 8 500 domácností. Energetickým využitím odpadů tak bylo ušetřeno například až 200 tisíc tun hnědého uhlí, které by odhadem naplnilo 4 000 železničních vagonů a celá souprava by vytvořila souvislou kolonu z Prahy do Mladé Boleslavi.

V Evropě provozuje nejvíce spaloven komunálních odpadů Francie, v roce 2007 to bylo na 130 zařízení.

CEMC – České ekologické manažerské centrum
 Sdružení organizací, individuálních podnikatelů a environmentálních expertů
 Jevanská 12, P.O.BOX 161, 100 31 Praha 10 • Tel.: 274 784 417 • Fax.: 274 775 353
www.cemc.cz • cemc@cemc.cz

Tento informační leták byl zpracován za finanční podpory Státního programu na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie pro rok 2010. Část A – Program EFEKT MPO

FAKTA O SPALOVNÁCH

Spaloven se nemusíme obávat

Základní cíl procesu spalování odpadů spočívá v úpravě odpadů takovým způsobem, aby se snížil jejich objem, nebezpečnost a současně byly zachyceny nebo zneškodněny tvořící se škodlivé látky. Spalovny jsou velmi moderní ověřená a bezpečná zařízení, jejichž provoz je přísně kontrolován.

Spalovna neznečišťuje své okolí

Provoz spaloven podléhá těm nejprísnejším předpisům a kontrolám. Emise ze spaloven odpadů jsou obecně velmi nízké a jsou nižší než emise u jiných energetických zdrojů spalujících uhlí nebo u tepláren či elektráren spalujících zemní plyn.

Spalovny jsou zdrojem energie

Spalováním odpadu získáváme teplo a elektřinu, která by jinak musela být vyrobená z cenných neobnovitelných zdrojů, jako je například uhlí nebo zemní plyn.

Spalovny neplývají cennými surovinami

Ve spalovnách se spaluje směsný komunální odpad, tedy odpad který již nemá další využití, a končil by tak na skládkách. Je pouze na nás, abychom co nejpečlivěji třídili odpady a ve spalovnách nebo na skládkách nekončily odpady, které je možno lépe využít.

Spalovny nepotřebují pro svůj provoz žádná další přídavná paliva

Odpady samy od sebe hoří, a není tedy potřeba používat žádná přídavná paliva s výjimkou najíždění provozu po technologické odstavce.

Spalovny podstatně redukuje množství odpadů

Spalovny dokáží snížit objem odpadu zhruba desetinásobně a jejich hmotnost na jednu třetinu. Převážná většina odpadů z procesu spalování je recyklována a zpětně slouží především ve stavebnictví nebo jako zdroj cenných látek.

Více informací naleznete na www.tretiruka.cz

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ ČR

...aneb naučme se správně hospodařit s odpady a nebojme se spaloven!

ODPADY A MY

Odpady vznikají všude kolem nás, aniž bychom si tuto skutečnost přímo uvědomovali. Málokdo si dovede představit, kolik odpadu vzniklo například při výrobě úplně obyčejného trička. I přes skutečnost, že sami jen stěží dokážeme ovlivnit provoz nějakého výrobního podniku, můžeme ovlivnit, jakým způsobem bude nakládáno s odpady, které denně produkuje v domácnostech.

Každý občan v ČR, tedy včetně nemluvňat, ročně vyprodukuje přes 400 kg komunálního odpadu. Když by se všichni tento odpad svezl na jedno místo, pak by zaplnil náš největší rybník Rožmberk, a to minimálně dvakrát.

I. PŘEDCHÁZENÍ VZNIKU ODPADŮ

„Při nákupu nového výrobku buďte více rozvážní“

Je nereálné předpokládat, že odpady nebudou vůbec vznikat. Důležité ovšem je předcházet jejich vzniku nebo alespoň minimalizovat jejich množství. Jak k této zásadě může přispět každý z nás?

- Nakupujte nápoje ve vratných obalech a ve větších baleních;
- Nakupujte kvalitní výrobky s nízkou energetickou náročností;
- Upřednostňujte ekologicky značené výrobky s nízkou energetickou náročností;
- Zacházejte s výrobky šetrně a prodlužujte jejich životnost doporučenou údržbou a servisem;
- Odmítejte reklamu vhadzovanou do poštovní schránky;
- Nahraďte jednorázovou plastovou nákupní tašku taškou z papíru nebo z textilu určenou pro vícenásobné použití;
- Prodávajte nepotřebné oblečení, obuv, hračky, CD, nábytek, elektroniku a podobně, do bazaru nebo je darujte například charitě.

II. PŘÍPRAVA K OPĚTOVNÉMU POUŽITÍ

„Neopovrhujte repasovanými spotřebiči“

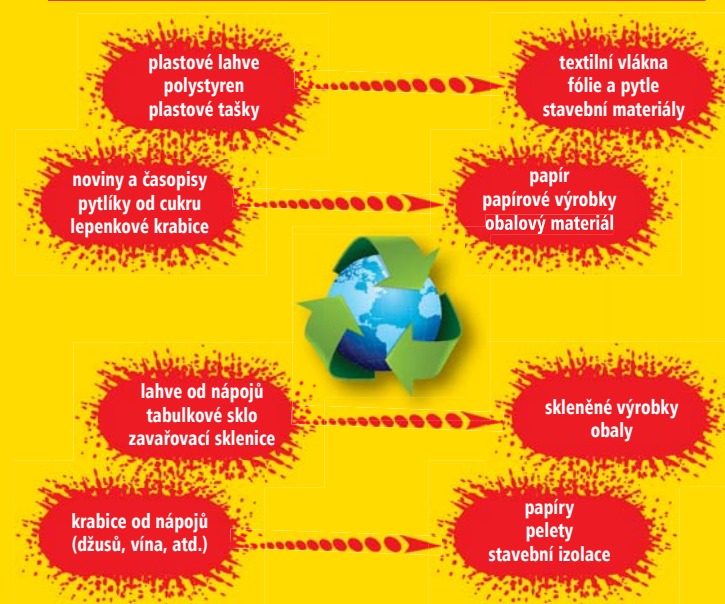
Příprava k opětovnému použití znamená, že výrobky, které nejsou ještě odpadem, upravíme nebo přizpůsobíme tak, aby byly znovu použitelné ke stejnému účelu.

III. RECYKLACE

„Třídění má smysl, šetříme tak naše životní prostředí“

Obaly na vajíčka, odpadkové koše nebo třeba protihlukové stěny. I tak vypadají finální produkty po recyklaci. Proces opětovného využití odpadů začíná u svozu tříděného odpadu na tzv. dotřídovací linky, kde jsou odpady rozděleny podle způsobu jejich dalšího využití a zároveň jsou z nich odstraněny veškeré příměsi a nečistoty. Pečlivě dotříděný odpad je následně předán zpracovateli, který je z něj schopen vyrobit řadu rozmanitých výrobků. Podmínkou však je, abychom třídili důsledně a správně, pouze pak může vzniknout plnohodnotná surovina.

Recyklaci jedné tuny papíru se ušetří zhruba dvanáct stromů, které by jinak sloužily jako vstupní surovina pro výrobu papíru.

Pokud si s některými odpady nevíte rady, využijte sběrných dvorů, kde vám proškolení pracovníci rádi pomohou. Základní informace o umístění a provozní době sběrných dvorů obdržíte na svém obecním nebo městském úřadě.

Do sběrného dvora například patří

Velkoobjemový odpad	Nebezpečný odpad	Elektroodpad
▪ nábytek	▪ autobaterie	▪ rádia
▪ koberec	▪ chemikálie	▪ televize
▪ linoleum	▪ oleje	▪ mobily
▪ sanitární technika	▪ zářivky	▪ lednice

IV. JINÉ (ENERGETICKÉ) VYUŽITÍ ODPADŮ

„Odpad je zdrojem cenných látek, ale také tepla a elektřiny“

Recyklací využití odpadů zdaleka nekončí. Odpady nemusí být pouhým zdrojem látek, ale také mohou být zdrojem energie. Příkladem může být biologický odpad, pro který jsou určeny speciální hnědé kontejnery. Své využití nachází například v kompostárnách anebo v bioplynových stanicích k výrobě elektrické energie a tepla.

Do nejpoužívanějších černých kontejnerů vhadzujeme tzv. směsný odpad, tedy pouze odpad, který zatím netřídíme. Toto bychom měli mít na paměti, jelikož například takový papír, vhozený do tohoto kontejneru, se znečistí, a je tak znemožněna jeho recyklace. Ptáte se, jak se dále nakládá se směsným odpadem? V první řadě by měl být směsný odpad využit, a až poté odstraňován na skládkách odpadů. Směsný odpad sice nelze recyklovat, ale lze využít jeho energetický potenciál. K energetickému využití odpadů dochází ve speciálních, a k tomu určených zařízeních, kde dochází k přeměně energie odpadu na elektřinu a teplo. Těmito zařízeními jsou nejčastěji spalovny komunálního odpadu, které se správněji označují jako zařízení na energetické využití odpadů.

Úplně první spalovna odpadů byla vybudována v Brně, a to v letech 1904–1905. V tu dobu se jednalo o vůbec první spalovnu odpadů v celém Rakousko-Uhersku, a již tato spalovna využívala spalování odpadů k výrobě elektrické energie. V současné době jsou v ČR tři zařízení na energetické využití odpadů.

V. ODSTRANĚNÍ ODPADŮ

„Skládkujeme pouze odpady, které nedokážeme využít“

Odpady bychom měli především využívat. Odpady uložené na skládce není možné dále využít, a tudíž nám nepřinášejí žádný další prospěch.

V roce 2008 bylo na území České republiky skládkováno 78 % komunálních odpadů, což představovalo 3,4 milionů tun komunálních odpadů. Všechny tyto odpady svezeny na Václavské náměstí by dosahoval téměř do výšky Eiffelovy věže.